

NHF mener

FN-konvensjonen

FN-konvensjonen sikrer menneskerettighetene for funksjonshemmede

Menneskerettighetene skal gjelde for alle mennesker, uten unntak. Likevel har funksjonshemmede i praksis ikke hatt tilgang til de samme rettighetene som andre. Det er bakgrunnen for at FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne ble vedtatt i 2008. Konvensjonen slår fast at funksjonshemmede har de samme rettighetene som andre, og tydeliggjør hvordan rettighetene skal sikres i praksis.

Norge har signert og ratifisert konvensjonen. Det betyr at norske myndigheter er forpliktet til å sikre at menneskerettighetene til funksjonshemmede blir respektert fullt ut. FN-konvensjonen er imidlertid ikke en del av norsk lov. Norges Handikapforbund er opptatt av at norske myndigheter må trappe opp arbeidet med å innfri menneskerettighetene i praksis, slik at funksjonshemmede kan leve selvstendig og delta i samfunnet.

FN-konvensjonen forplikter

Ved å signere og ratifisere FN-konvensjonen for funksjonshemmede har norske myndigheter forpliktet seg til å fremme funksjonshemmedes menneskerettigheter i all politikk og alle samfunnstiltak, spesielt gjennom lover og regler. Likevel opplever mange funksjonshemmede at de ikke har tilgang til disse rettighetene i praksis.

Funksjonshemmede barn får ikke gå på nærskolen sin, sammen med vennene fra nærmiljøet sitt. Unge og voksne kommer ikke inn i arbeidslivet, selv om de ønsker å jobbe. Flere steder gjør trapper, terskler og mangel på heis og ramper at det er umulig å komme inn i offentlige bygg, som rådhus, skoler, butikker og kinolokaler, eller benytte offentlig transport. Mange blir plassert på institusjoner, eller i institusjonsliknende boformer, mot sin vilje. Funksjonshemmede har også, i snitt, dårligere økonomiske levekår enn resten av befolkningen.

I motsetning til andre FN-konvensjoner er ikke konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter tatt inn i menneskerettsloven eller annen norsk lov. Det betyr at konvensjonen må vike for norsk lov dersom det ikke er samsvar mellom disse.

Det finnes en tilleggsprotokoll til konvensjonen som gir enkeltpersoner eller grupper klagerett til FN, hvis de ikke får oppfylt de rettighetene som de etter konvensjonen har krav på. Det er frivillig om landene vil signere denne protokollen, og Norge har valgt ikke å gjøre dette. Dermed kan ikke norske innbyggere klage inn brudd på konvensjonens bestemmelser til FN. Dette svekker enkeltpersoners rettsikkerhet.

NHF mener at:

- FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne må innlemmes i norsk lov, fortrinnsvis i menneskerettsloven.
- Det må iverksettes tiltak på flere samfunnsområder, for å sikre at funksjonshemmede får innfridd menneskerettighetene i praksis.
- Norge må ratifisere tilleggsprotokollen til FN-konvensjonen, som gir norske borgere mulighet til å klage til FN.

Fakta om FN-konvensjonen

Konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne ble vedtatt av FNs generalforsamling 13. desember 2006 og trådte i kraft 3. mai 2008. Norge signerte konvensjonen i 2007 og ratifiserte i 2013.

Konvensjonen sier at:

- Funksjonshemmede skal kunne bestemme over eget liv og delta i alle beslutninger som gjelder dem selv.
- Funksjonshemmede skal kunne leve selvstendig og delta fullt ut på alle livets områder.
- Funksjonshemmede skal ha tilgang til alle offentlige bygg og til informasjon.
- Funksjonshemmede skal ikke diskrimineres.
- Funksjonshemmede har rett til å velge hvor de vil bo og sammen med hvem.
- Funksjonshemmede har rett til å gå i ordinær skole og om nødvendig få tilrettelagt skole og undervisning.
- Funksjonshemmede har rett til hjelpemidler som sikrer mobilitet.
- Funksjonshemmede skal ha tilgang til helsetjenester og rehabiliteringstilbud.
- Funksjonshemmede skal ha tilgang til arbeidslivet på lik linje med andre.
- Funksjonshemmede har rett til å delta fullt ut i samfunnslivet og ha en aktiv fritid.

Likeverd og samfunnsdeltakelse

I dagens Norge er det bred enighet om at alle mennesker er likeverdige og skal ha de samme mulighetene til livsutfoldelse og et selvstendig liv. Likevel fører barrierer i samfunnet ofte til at funksjonshemmede ikke får leve i samsvar med egne ønsker, evner og interesser, eller delta i samfunnet som alle andre.

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne skal sikre at menneskerettighetene til funksjonshemmede blir respektert fullt ut, slik at funksjonshemmede kan leve selvstendige liv og delta i samfunnet.

Norges Handikapforbund jobber for å påvirke politikere og byråkrati over hele landet til å skape et samfunn for alle. FN-konvensjonen for funksjonshemmede er et viktig virkemiddel i dette arbeidet.

Ønsker du mer informasjon?

Besøk nettsiden vår: nhf.no

Kontakt oss:

På telefon: 24 10 24 00

E-post: nhf@nhf.no

Norges Handikapforbund
likeverd og likestilling

Norges Handikapforbund 2014

En informasjonsfolder fra Norges Handikapforbund